

TASQUES

D'ESTIU:

LLENGUA CATALANA

ALUMNE/A:

CURS: 5è

LLENGUA CATALANA

Exercici número 1

Llegeix aquest text i respon:

Quan vaig llegir l'anunci al diari, no m'ho vaig pensar dues vegades. Era una feina aparentment senzilla, amb l'horari que em convenia. Soc el mitjà de cinc germans, m'he criat en una casa plena de gom a gom i no em venia de nou treballar de cangur. Acostumat a les picabaralles amb el meu germà gran i a la cridadissa contínua de les menudes... Per què m'havia d'espantar fer de cangur el cap de setmana?

Definitivament, una ocupació de dissabte a la nit, tan ben pagada com aquella, no podia deixar-la escapar. Entre altres coses perquè era l'única oferta decent que havia trobat. Ja sabia el que comportava treballar de cambrer, de dependent i de repartidor de pizzes, i n'havia tingut prou i massa. Vaig telefonar per concertar una entrevista de seguida. L'únic inconvenient previsible era la competència. Les coses bones atrauen un niu de gent, encara més ara com ara, quan aconseguir feina és tan difícil com conservar-la. D'altra banda, m'adonava que calia superar un obstacle addicional, no encaixava amb la imatge típica de cangur: xicot, estudiant de primer curs de periodisme i sense cap referència anterior. No obstant això, els requisits de l'anunci incidien en una classe de qualitat, que estava segur de posseir. L'anunci deia: «Necessitem cangur per a nena de deu anys, amb paciència, tenacitat i molta molta imaginació. Interessats truqueu al...»

FRANCESC GISBERT: *De rondalla*, Barcanova.

a) De què ha treballat, el narrador del text?

b) En què consisteix la feina de cangur?

c) Què vol dir l'expressió «un niu de gent»?

d) Què vol dir la paraula «requisit»?

e) Què vol dir la paraula «tenacitat»?

f) Quins requisits ha de complir la persona que accepti la feina de cangur?

Exercici número 2

Busca en el text tres paraules agudes, tres de planes i tres d'esdrúixoles i copia-les:

Agudes:

Planes:

Esdrúixoles:

Explica per què porten accent aquestes paraules:

mitjà:

únic:

típic:

difícil:

Exercici número 3

Escriu dues paraules de la mateixa família:

senzilla: _____

telefonar: _____

cridadissa: _____

casa: _____

trobar: _____

Ara, digues quin és el primitiu d'aquestes paraules:

germanastre: _____

diari: _____

horari: _____

enfeinat: _____

tenacitat: _____

primerenc: _____

Exercici número 4

Llegeix aquestes situacions i identifica els elements de la comunicació que s'indiquen:

a) En Pere truca a casa de la Paula perquè vol parlar amb ella per explicar-li què faran el cap de setmana.

Emissor:

Receptor:

Canal:

b) En Jordi i l'Ona són companys de feina i han rebut un correu electrònic de la seva cap per comunicar-los que demà tindran una reunió a les 10 del matí.

Emissor:

Receptor:

Missatge:

Exercici número 5

Llegeix aquest poema de Joana Raspall i fes les activitats següents:

LA TEMPESTA

Ai, la mar esvalotada!

Ai, dels pobres mariners

que menen la barca vella!

Ai, la vela! Ai, els rem!

Les onades espeteguen

i al pal xiulen cops de vent;

s'alcen fosques nuvolades

i la lluna ja no es veu.

Tot el cel és un vel negre;

cada llamp el migparteix

i fa veure ones d'escuma

com boques d'enormes dents.

De suor i aigua salada

van tots xops els mariners.

L'un renega, l'altre crida,

l'altre resa a mitja veu

aquella oració antiga

que diu: —«Sant Marc, santa Creu,

en el perill de la tempesta,

santa Bàrbara no ens deixeu!»

I tots tres pensen en casa...

i els d'allà pensen en ells.

Joana Raspall. Petits poemes per a nois i noies, Barcanova.

Busca el significat d'aquestes paraules i escriu-lo:

Esvatada:

Menar:

Espetegar:

Renegar:

Identifica en el poema una metàfora i explica'n el significat:

Metàfora:

Significat:

Identifica en el poema una comparació i escriu-la:

Ara, inventa't dues comparacions:

Ones d'escuma com

Ones d'escuma com

Exercici número 6

Escriu a sota de cada imatge la paraula corresponent. Totes tenen un dígraf:

_____ Ara, torna a
escriure les paraules separant-ne les síl·labes:

_____; _____; _____;
_____; _____; _____;
_____; _____

Exercici número 7

Escriu l'article corresponent (*el, la o l'*) davant de cada mot:

____ oliva ____ heura ____ imatge

____ mussol ____ illa ____ hora

____ onzè ____ esmòquing ____ ànima

____ Albert ____ índex ____ índia

____ infermer ____ infermera ____ anglesa

____ Irene ____ iaia ____ ostra

Exercici número 8

Torna a escriure aquestes frases substituint la paraula subratllada per la que hi ha entre parèntesis:

Deixa el pot al prestatge (armari). →

Passeges per l'avinguda (camp). →

Truca al mestre (estudiant). →

El llibre és del Pol (Oriol). →

Compra el regal per a l'àvia (pare). →

Ve del nord (orient). →

Arriba per l'est (sud). →

Exercici número 9

Relaciona cada subjecte amb el predicat corresponent i subratlla el nucli de cada bloc:

En Pau i tu •	• cullen les cols de l'hort.
Les pageses •	• frego els plats.
El trapezista •	• estudiem piano.
Tu •	• ha fet un número espectacular.
Jo •	• anireu de vacances junts.
Nosaltres •	• cuses el botó a la camisa.

Ara, digues per què no són correctes aquestes oracions i escriu-les correctament:

- En Pep treballen dotze hores cada dia.**

No és correcta perquè

Frase correcta:

- Els nens molt d'hora.**

No és correcta perquè

Frase correcta:

Exercici número 10

Digues la modalitat d'aquestes oracions:

Vine de seguida! _____

Has esmorzat? _____

Que gran que t'has fet! _____

Ens casarem l'any que ve. _____

Exercici número 11

Llegeix aquest fragment de l'escena I del primer acte de *Hamlet*, de William Shakespeare, i fes les activitats següents:

Castell d'Elsinor (Dinamarca). És mitjanit. Com en dies anteriors, durant la seva guàrdia als merlets, dos sentinelles veuen un fantasma que té l'aspecte del difunt rei Hamlet. Ho expliquen a Horaci, amic del príncep Hamlet, que opina que la seva presència anuncia una guerra amb l'enemiga Noruega, i decideixen dir-ho al príncep.

FRANCESC, armat, fa la guàrdia. Entra BERNAT, un altre soldat armat, i s'apropa en la foscor. Una campana toca les dotze.

BERNAT: Qui hi ha?

FRANCESC: No, contesta tu. Atura't i digues qui ets.

BERNAT: Llarga vida al rei! Soc Bernat.

FRANCESC: Arribes puntual.

BERNAT: Són les dotze en punt. Ves a dormir,

FRANCESC: Gràcies. Fa un fred que cala fins als ossos.

BERNAT: Has tingut una guàrdia tranquil·la?

FRANCESC: No s'ha mogut ni una rata.

BERNAT: Molt bé. Bona nit. I si veus en Marcel, el meu company de guàrdia, digues-li que s'afanyi.

Entren HORACI i MARCEL.

FRANCESC: Crec que el sento. Alto! Qui hi ha?

HORACI: Amics d'aquesta terra.

MARCEL: I súbdits del rei.

FRANCESC: Que passeu bona nit.

MARCEL: Adeu, honrat soldat! Qui t'ha rellevat?

FRANCESC: Bernat ocupa el meu lloc. (*Surt.*)

MARCEL: Hola, Bernat!

BERNAT: Què fa Horaci aquí?

HORACI: Un bocí d'ell. Què, ha tornat a aparèixer aquella cosa un altre cop aquesta nit?

BERNAT: Jo no he vist res.

MARCEL: Horaci diu que aquella visió és fruit de la nostra imaginació i que no hem de deixar-nos dominar per ella. Però és que l'hem vista dues vegades. Així que li he demanat que ens acompanyi aquesta nit, perquè si apareix novament aquest horrible fantasma pugui veure'l amb els seus propis ulls i li parli.

HORACI: Bah! No apareixerà. Seguem i que Bernat ens en parli.

BERNAT: La nit passada, quan la campana del rellotge tocava la una...

MARCEL: Calla! Mireu, és allà un altre cop.

Un FANTASMA apareix. Va vestit amb armadura de cap a peus i porta un bastó de comandament.

BERNAT: Té l'aspecte del rei mort. Tu que tens estudis, Horaci, parli-li.

HORACI: Qui ets tu que et mostres així a la nit, usurpant la figura del nostre sepultat rei de Dinamarca? Pel cel, et conjuro que parlis.

MARCEL: S'ha ofès. Ho veieu, se n'ha anat sense dir res.

El FANTASMA s'esvaeix.

WILLIAM SHAKESPEARE: *Hamlet*, Barcanova.

- **Quants personatges intervenen en aquesta escena?**

Com es diuen?

Tots parlen?

- **Busca el significat d'aquestes paraules i escriu-lo:**

Merlet:

Afanyar-se:

Usurpar:

Conjurar:

Exercici número 12

Busca en el text 4 paraules que tinguin un hiat, 4 paraules que tinguin un diftong decreixent i 1 que tingui un diftong creixent i escriu-les:

PARAULES AMB HIAT:

PARAULES AMB DIFTONG DECREIXENT:

PARAULA AMB DIFTONG CREIXENT:

Exercici número 13

Posa dièresi si cal:

pasques

antiguitat

veines

esglai

agraides

heroi

heroïna

fruita

paraigues

Laia

conduit

peuc

becaina

quocient

raim

bescuit

oida

aiguat

paisatge

paisos

pinguí

obeïts

veïa

enfeïnat

Exercici número 14

Relaciona cada paraula polisèmica amb els seus significats:

Nota desafinada •	• estel •	• Peix
Diners •
fa volar	• gall •	• Joguina que es
Astre •	• copa •	• Pastís petit
Sèrie de cartes •
matí
d'una baralla	• moll •	• Animal que canta al
Recipient per •
beure-hi	• pasta •	• Part del cos
Construcció que •
arbre
es fa a la vora
del mar	• coll •	• Capçada d'un

Exercici número 15

Escriu UN, UNS, UNA o UNES davant d'aquests noms:

_____ pendent	_____ aroma	_____ llegums
_____ allau	_____ dents	_____ comptes
_____ dubte	_____ remor	_____ resplendors
_____ olors	_____ senyals	_____ marató
_____ lleixiu	_____ corrent	_____ claror

Exercici número 16

Llegeix aquest text sobre *Els viatges de Gulliver* i fes les activitats següents:

L'obra està dividida en quatre parts, que corresponen als quatre viatges que el protagonista, en Gulliver, fa al llarg de més de setze anys per diversos mars del globus. La primera part s'obre amb una introducció a l'estil dels llibres de l'època, en què en Gulliver dona notícia de la seva vida, els seus estudis, la seva afició a viatjar i de com es decideix a enrolar-se en la tripulació d'un vaixell mercant com a metge, amb la finalitat de millorar la situació econòmica de la seva família.

Inicia, doncs, el seu primer viatge el 4 de maig de 1699, rumb als mars del Sud, arriba a les costes de la Terra de Van Diemen, el vaixell naufraga i ell se salva nedant fins a una illa desconeguda, que resulta ser el país de Lil·liput, on habiten persones de quinze centímetres d'altura. En Gulliver observarà aquest país i els seus habitants segons el model prefixat que té d'Anglaterra. Un desacord amb el rei de Lil·liput el porta a ser acusat de traïció, per la qual cosa ha de marxar al país veí, Blefuscu, i des d'aquí a Anglaterra. D'aquesta manera, el país que ell considerava amic, Lil·liput, és el que per l'enveja de dos dels seus ministres i el poder que tots dos exerceixen sobre el rei, el condemnarà, i el que era l'enemic, Blefuscu, serà el que l'aculli i protegeixi fins a la seva tornada a Anglaterra. [...]

Dos mesos després, avorrit de la vida sedentària, en Gulliver torna a la mar, rumb a Surat, a l'Índia, el 20 de juny de 1702. Desviat el vaixell a causa de les tempestes, acaba en una altra illa ignota, abandonat pels seus companys. Si abans eren nans, ara el lil·liputenc serà ell davant dels gegants que habiten el país i, a causa de la seva alçada, estarà exposat a milers de perills. En aquest viatge es passa de la crítica de la societat a la de l'individu i les seves misèries. [...]

La fantasia creix i la sàtira també es fa més aguda en el tercer viatge, que inicia el 5 d'agost de 1706, aquesta vegada cap a Tonquín, a la Xina. Ara són els pirates els qui assalten el seu vaixell per robar les mercaderies i a ell el deixen a la deriva, però aconsegueix arribar a una altra illa. [...]

L'obra es presenta com unes memòries del metge i marí anglès Lemuel Gulliver, escrites, per tant, en primera persona, des d'un temps encara proper al de les experiències viscudes, cinc anys després d'haver tornat definitivament a Anglaterra, i des de la perspectiva que dona aquesta llunyania respecte als llocs remots on es van esdevenir.

Apèndix d'*Els viatges de Gulliver*, de JONATHAN SWIFT, Barcanova.

• Quants anys viatja Gulliver?

Quina professió té?

Què s'explica en la introducció del llibre?

Com són els habitants de Lil·liput?

Com es diu el país veí de Lil·liput?

En quina persona està escrit el llibre?

Exercici número 17

Busca en el primer paràgraf del text 3 paraules que tinguin una E oberta i 3 paraules que tinguin una E tancada i escriu-les:

E OBERTA:

E TANCADA:

Exercici número 18

Busca en el segon paràgraf del text 3 paraules que tinguin una O oberta i 3 paraules que tinguin una O tancada i escriu-les:

O OBERTA:

O TANCADA:

Exercici número 19

Classifica aquestes paraules segons el so de la vocal tònica:

canal – terme – sopa – roca – rutina – sostre – postres – calma –
punxa – olives – mestre – centre – columna – estol – estel – taula –
tot – herba – setmana – instrument – vell – tossut – Londres –
edifici – teula – conte

a	e oberta	e tancada	i	o oberta	o tancada	u

--	--	--	--	--	--	--

Exercici número 20

Pinta els sinònims del mateix color:

descansar

dificultat

acaronar

trampa

tancar

entrebanc

utensili

reposar

cloure

acariciar

parany

estri

Exercici número 21

Subratlla el sintagma verbal d'aquestes oracions i encercla'n el nucli:

- **Gulliver viatja al llarg de més de setze anys.**
- **El protagonista observarà aquest país i els seus habitants.**

- Les tempestes desvien el vaixell.
- Neda fins a una illa desconeguda.
- Al país de Lil·liput hi habiten persones de quinze centímetres d'altura.

Exercici número 22

Llegeix aquest text sobre el camaleó i, després, contesta les preguntes que hi ha a sota:

El camaleó és conegut per la seva capacitat de canviar de **color** (**mimetisme**), quan se sent amenaçat i en resposta a canvis de **temperatura**, **llum**, **color** i altres alteracions ambientals. Aquest canvi de color és degut a l'acció d'unes **hormones** que afecten unes cèl·lules pigmentàries especials que té a la **pell**. No obstant això, el camaleó no sempre canvia de color per adaptar-se al **medi** que l'envolta.

Viu generalment als **arbres** i s'alimenta d'**insectes** que caça utilitzant una **llengua** molt llarga i enganxosa que projecta cap a l'exterior. Algunes espècies grosses també cacen vertebrats com ara **ratolins**. Obté l'aigua que necessita de la **rosada** dipositada sobre les fulles dels arbres.

El camaleó té les potes llargues i primes, i els seus dits estan dividits en dos grups de dos i tres dits que li permeten agafar les branques, en comptes d'aferrar-s'hi. La seva **cua**, llarga i corbada, és **prènsil**. Molts camaleons tenen el cap gros i els **mascles** poden arribar a tenir fins a tres banyes, que de vegades utilitzen per al combat. El camaleó té el **coll** curt i de mobilitat limitada, cosa que supleix amb els seus **ulls** grossos que pot moure en moltes direccions de forma independent l'un de l'altre. No té **timpans** auditius externs. La seva longitud oscil·la entre pocs centímetres i **63 cm**, aproximadament.

La majoria de les espècies són **ovíparas** i ponen entre **30** i **40 ous** amb closca semitransparent, que són enterrats per la femella. El període d'incubació dels **ous** varia segons l'espècie i pot oscil·lar entre **2-3 mesos** i **9 mesos**. Algunes espècies de l'Àfrica del sud i de les regions muntanyoses de l'Àfrica oriental són **ovovivíparas**.

A què es deu el canvi de color del camaleó?

Com és la seva llengua?

Què vol dir que la seva cua és prènsil?

Què vol dir que algunes espècies són ovovivíparaes?

Exercici número 23

Fes una descripció del camaleó de la imatge:

Exercici número 24

Completa aquestes paraules amb A o E i escriu-hi al costat un mot de la mateixa família que et doni la solució:

BER__NAR: _____

LL__NUT: _____

P__RERA: _____

ENV__JAR: _____

T__RRENY: _____

QUAR__NTENA: _____

DISFR__SSAR: _____

COV__RDIA: _____

Exercici número 25

Completa aquestes paraules amb O o U i escriu-hi al costat un mot de la mateixa família que et doni la solució:

PL__MALL: _____

PAST__RET: _____

ESP__LSAR: _____

PL__JÓS: _____

TR__CAR: _____

T__MBANT: _____

GR__NXADOR: _____

F__MERA: _____

Exercici número 26

Relaciona cada expressió amb el seu significat:

Estar com una cabra •	• Projectar sobre algú o sobre una cosa la llum reflectida per un mirallet o un altre objecte semblant.
Fer la rateta •
coses.	• Complicar innecessàriament les
Cercar tres peus al gat •	• Caure o topar de cara.
Anar peix •	• Ser boig, eixelebrat.
Fotre's de lloros •
lliçó.	• No haver estudiat, no saber una

Exercici número 27

Completa amb l'adjectiu corresponent:

un pardal eixerit / una cadenera _____

una vaca lenta / unes vaques _____

uns xais mansois / unes ovelles _____

un cigne negre / una oca _____

un isard àgil / una daina _____

una cabra tranquil·la / unes cabres _____

uns cocodrils ferotges / un cocodril _____